

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-67-T

Datum: 9. april 2009.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija **Andrésia Vaz**, predsedavajući
sudija **Mohamed Shahabuddeen**
sudija **Mehmet Güney**
sudija **Fausto Pocar**
sudija **Theodor Meron**

V. d. sekretara: g. **Hans Holthuis**

Odluka od: 9. aprila 2009. godine

TUŽILAC

protiv

VOJISLAVA ŠEŠELJA

JAVNO

**ODLUKA PO PODNESKU SEKRETARIJATA NA OSNOVU PRAVILA 33(B)
U SKLADU S ODLUKOM PREDSEDNIKA OD 17. DECEMBRA 2008. GODINE**

Tužilaštvo:

g. Daryl Mundis
gđa Christine Dahl

Optuženi:

Vojislav Šešelj

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po Podnesku Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) u skladu s Odlukom predsednika od 17. decembra 2008. godine (dalje u tekstu: Podnesak Sekretarijata), dostavljenom javno 18. februara 2009. godine.

I. KONTEKST

2. Dana 29. septembra 2008. godine optuženi Vojislav Šešelj (dalje u tekstu: optuženi) obavešten je o sekretarevoj odluci da se nadzire sva komunikacija između optuženog i njegovih pravnih saradnika (dalje u tekstu: Sekretareva odluka od 29. septembra 2008. godine) na osnovu pravila 65(B) Pravilnika o pritvoru osoba koje čekaju na suđenje ili žalbeni postupak pred Međunarodnim sudom ili su iz nekog drugog razloga pritvorene po ovlašćenju ovog Suda (dalje u tekstu: Pravilnik o pritvoru).¹

3. Dana 9. oktobra 2008. godine optuženi je usmeno zatražio od Pretresnog veća III (dalje u tekstu: Pretresno veće) da interveniše i poništi Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine.² Dana 22. oktobra 2008. godine, nakon ponovljenih usmenih zahteva optuženog s tim u vezi, Pretresno veće odlučilo je da donese odluku po zahtevu optuženog.³

4. Dana 4. novembra 2008. godine sekretar je dostavio Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) u vezi sa praćenjem komunikacija Vojislava Šešelja (dalje u tekstu: Podnesak Sekretarijata od 4. novembra 2008. godine), u kojem je ustvrdio da Pretresno veće nema ovlašćenje da preispita Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine,

---

¹ U pismu od 29. oktobra 2008. godine sekretar je obavestio optuženog o svojoj odluci da produži nadzor njegove privilegovane komunikacije za 30 dana: Odluka o nadziranju privilegovane komunikacije optuženog, uz protivno mišljenje sudije Harhoffa u Dodatku, par. 4.

² T. 10580–10858.

³ T. 10977.

pošto takvo ovlaštenje ima samo predsjednik Međunarodnog suda, kako je izričito rečeno u Pravilniku o pritvoru.⁴

5. Dana 27. novembra 2008. godine Pretresno veće izdalo je poverljivu Odluku u vezi s nadzorom privilegovane komunikacije optuženog s priloženim protivnim mišljenjem sudije Harhoffa (dalje u tekstu: Pobjijana odluka),⁵ u kojoj je Veće većinom glasova zaključilo da ono jeste nadležno da preispita Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine, s obzirom na to da, na osnovu člana 20(1) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut), Veće ima inherentno ovlaštenje da garantuje pravičnost postupka,⁶ a da se pomenutom Odlukom ugrožava pravo optuženog na pravično suđenje.⁷

6. Dana 1. decembra 2008. godine sekretar je dostavio Hitni podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) kojim traži uputstva predsjednika u vezi s odlukom Pretresnog veća od 27. novembra 2008. (dalje u tekstu: Podnesak sekretarijata od 1. decembra 2008. godine), u kojem je od predsjednika Međunarodnog suda zatražio uputstva za obavljanje svoje dužnosti u svetlu Pobjijane odluke.

7. Dana 17. decembra 2008. godine predsjednik Međunarodnog suda izdao je Odluku po Hitnom podnesku Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) kojim se traži uputstvo od predsjednika u vezi s Odlukom Pretresnog veća od 27. novembra 2008. godine (dalje u tekstu: Predsednikova odluka od 17. decembra 2008. godine), u kojoj je odbio da razmatra pitanje da li Pretresno veće nema nadležnost da preispituje Pobjijanu odluku i napomenuo da odluku koja bi obavezivala pretresno veće može da donese samo Žalbeno veće.⁸

---

⁴ Podnesak Sekretarijata od 4. novembra 2008. godine, par. 4–8. Sekretar je obavestio Pretresno veće i o tome da će nadzor nad komunikacijom optuženog biti produžen "barem dok se ne reše pitanja postavljena u raznim podnescima koje rešava Pretresno veće" (par. 41).

⁵ Javna redigovana verzija Pobjijane odluke izdata je 1. decembra 2008, a zavedena je 9. decembra 2008. godine.

⁶ Pobjijana odluka, par. 20.

⁷ Pobjijana odluka, par. 33.

⁸ Predsednikova odluka od 17. decembra 2008. godine, par. 9.

II. PODNESCI

8. Sekretar tvrdi da su zaključak koji je Pretresno veće donelo u Pobjinanoj odluci, naime, da ono ima ovlašćenje da preispita Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine, i domet pomenute odluke nespojivi s "jasnom formulacijom pravila 65(B) Pravilnika o pritvoru i postojećom praksom Međunarodnog suda",⁹ pošto se njima, kako tvrdi sekretar, takvo ovlašćenje nedvosmisleno dodeljuje predsedniku Međunarodnog suda.¹⁰

9. Da bi to potkrepio, sekretar upućuje na odluku koju je Žalbeno veće donelo u premetu *Tužilac protiv Blagojevića*, a u kojoj je Žalbeno veće presudilo da pretresna veća "sebi ne mogu uzimati ovlašćenja koja su data drugima".¹¹ Sekretar tvrdi da je optuženi na Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine mogao da se žali predsedniku Međunarodnog suda, "koji je jedini nadležan organ za preispitivanje te odluke".¹² Time što se optuženi nije žalio predsedniku Pretresno veće nije dobilo ovlašćenje da preispituje odluku, smatra sekretar.

10. Sekretar tvrdi da je "Pretresno veće bilo dužno da se pridržava prakse Žalbenog veća po pitanju nadležnosti".¹³ On dodaje da, i pored toga što odredbe Statuta nesumnjivo imaju veću snagu od odredbi iz Pravilnika o pritvoru, "sam primat Statuta ne anulira primenu ovih drugih pravila".¹⁴ Sekretar tvrdi da je, u slučajevima u kojima je "ovlašćenje za preispitivanje nekog konkretnog pitanja izričito povereno drugom organu Međunarodnog suda, prvenstvenu nadležnost za to ima dotični organ", te da se od Pretresnog veća može tražiti da interveniše "tek kada se iscrpe redovna pravna sredstva... [i ako Veće] smatra da je ugrožena pravičnost postupka".¹⁵

⁹ Podnesak Sekretarijata, par. 12.

¹⁰ Podnesak Sekretarijata, par. 13.

¹¹ Podnesak Sekretarijata, par. 15, gde se citira *Tužilac protiv Blagojevića*, IT-02-60-AR73.4, Javna i redigovana verzija Obrazloženja odluke po Žalbi Vidoja Blagojevića da se zamijeni njegov tim odbrane, 15. decembar 2003. godine, par. 7 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Blagojević*).

¹² Podnesak Sekretarijata, par. 16.

¹³ Podnesak Sekretarijata, par. 18.

¹⁴ Podnesak Sekretarijata, par. 18.

¹⁵ Podnesak Sekretarijata, par. 20.

11. Konačno, sekretar tvrdi da Pobjana odluka upućuje na zaključak "da dva organa [...] mogu da imaju uporednu nadležnost za preispitivanje iste odluke sekretara", i da bi "takva uporedna nadležnost bila u suprotnosti sa načelom pravne sigurnosti i [da bi], u izvesnim slučajevima, [mogla] da ometa sudski postupak umesto da ga olakša".¹⁶ Zato sekretar od Žalbenog veća traži da "navede ispravno tumačenje svoje prakse u vezi s ovlašćenjem za preispitivanje odluka sekretara, koje je konkretno povereno predsedniku Suda, kao što je propisano pravilom 65(B) Pravilnika o pritvoru".¹⁷

12. Ni optuženi ni tužilaštvo nisu dostavili odgovor na podnesak Sekretarijata.

III. MERODAVNO PRAVO

13. O komunikaciji s pravnim zastupnikom, pravilo 65(B) Pravilnika o pritvoru kaže:

(B) Sva takva komunikacija smatra se privilegovanom, osim u slučaju kad sekretar smatra da postoji osnovana sumnja da se ta privilegija zloupotrebljava u nastojanju da se:

- i. organizuje bekstvo;
- ii. utiče na svedoke ili da se oni zastraše;
- iii. ometa sprovođenje pravde; ili
- iv. na drugi način ugrozi bezbednost i sigurnost u Pritvorskoj jedinici.

Pre nego što započne takav nadzor komunikacija, sekretar mora obavestiti pritvorenika i njegovog branioca o razlozima za nadzor. Pritvorenik u svakom trenutku može zatražiti od predsednika da poništi bilo koju odluku sekretara donesenu u skladu s ovim pravilom.

IV. ANALIZA

14. Sekretar tvrdi da Pretresno veće nije bilo ovlašćeno da preispituje Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine i da je time postupilo *ultra vires* i ogrešilo se o pravilo 65(B) Pravilnika o pritvoru.¹⁸

¹⁶ Podnesak Sekretarijata, par. 21.

¹⁷ Podnesak Sekretarijata, par. 22.

¹⁸ Podnesak Sekretarijata, par. 12–13, 16.

15. Pravna praksa za preispitivanje sekretarovih administrativnih odluka već je čvrsto utemeljena. U predmetu *Tužilac protiv Krajišnika* Žalbeno veće je, pošto je bilo nejasno ko je nadležan da preispita Sekretarevu odluku na osnovu pravila 45 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), ustanovilo da je predsjednik Međunarodnog suda nadležan da preispita Sekretarevu odluku o tome da li predloženi branilac ispunjava uslove za kvalifikovanost navedene u pravilu 44 Pravilnika.¹⁹ Žalbeno veće procenilo je da sudsko veće,

baš kao što [...] ne može preispitivati odluku sekretara o tome da li predloženi branilac ispunjava uslove u pogledu kvalifikacija na osnovu pravila 44(A) i (B) Pravilnika, [...] ne može preispitivati ni odluku sekretara o tome da li predloženi branilac ispunjava uslove u pogledu kvalifikacija za dodjelu branioca na osnovu pravila 45(B) Pravilnika pošto je to ovlaštenje dato predsjedniku Međunarodnog suda, i da se sudsko vijeće tek nakon toga može uključiti u taj postupak na osnovu svog inherentnog ovlaštenja da se stara o pravičnosti postupka.²⁰

16. U sličnom duhu Žalbeno veće je i u predmetu *Tužilac protiv Blagojevića* zaključilo da je Pretresno veće pogrešilo kad je procenilo da je, s obzirom na inherentnu nadležnost na osnovu članova 20 i 21 Statuta, ono nadležno da odlučuje po Blagojevićevom zahtev za zamenu branioca. Napominjući da je članom 19 Uputstva za dodelu branioca po službenoj dužnosti predviđeno da osoba koja je podnela zahtev može da zatraži od predsjednika Suda da preispita odluku sekretara, Žalbeno veće je zauzelo stav da pretresna veća ne mogu za sebe "uzimati ovlašćenja koja su data drugima" i da "ima samo jednu otvorenu opciju, a to je da odgodi glavni pretres dok predsjednik Suda ne preispita odluku sekretara".²¹

17. U predmetu *Nahimana i drugi protiv tužioca* Žalbeno veće Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (dalje u tekstu: MKSR) rešavalo je po zahtevu žalioca Hassana Ngezea da se preispita jedna odluka uprave pritvorskog objekta i odbilo zahtev "zato što

¹⁹ *Tužilac protiv Krajišnika*, IT-00-39-A, Odluka po Zahtjevu za preispitivanje odluka Sekretarijata u vezi s dodjelom branioca, 29. januara 2007, str. 3 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krajišnik*).

²⁰ Odluka u predmetu *Krajišnik*, str. 3 (kurziv dodat). Vidi i Odluku u predmetu *Blagojević*, par. 7.

²¹ Odluka u predmetu *Blagojević*, par. 7. Vidi i *Tužilac protiv Delalića i drugih*, IT-96-21-A, Nalog po Zahtjevu Esada Landže za izmjenu Naloga po Drugom zahtjevu za čuvanje i dostavu dokaza, 15. septembar 1999. godine, par. 3.

podnosilac žalbe nije poštovao proceduru za žalbe na uslove pritvora i zato što još nije iscrpeo sva pravna sredstva koja ima na osnovu Pravilnika o pritvoru".²²

18. Kasnije je, u istom predmetu pred MKSR, Žalbena veće rešavalo po zahtevu da se Hassanu Ngezeu omogući privilegovana komunikacija s njegova dva pravna saradnika i jednim advokatom i napomenulo da je relevantnim pravilima Pravilnika o pritvoru, doduše, predviđeno da "prtvorenik koji nije zadovoljan odgovorom upravnika [...] ima pravo da uputi pismenu žalbu sekretaru, koji će je proslediti predsedniku Suda", ali da u ovom slučaju "podnosilac žalbe nije iskoristio sve proceduralne mogućnosti koje su mu na raspolaganju na osnovu Pravilnika o pritvoru za razmatranje njegovog zahteva". Pošto sve proceduralne mogućnosti nisu bile iskorišćene, Žalbena veće je odlučilo da ne razmatra meritum zahteva Hassana Ngezea.²³

19. Žalbena veće smatra da je pravilom 65(B) Pravilnika o pritvoru jasno rečeno da predsednik Suda ima ovlašćenje da poništi bilo koju odluku sekretara donesenu u skladu s ovim pravilom.²⁴ U ovom slučaju, optuženi se na Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine nije direktno žalio predsedniku Međunarodnog suda. To znači da on nije iskoristio sve mogućnosti za razmatranje njegovog zahteva koje su mu na raspolaganju na osnovu Pravilnika o pritvoru.

20. Žalbena veće slaže se sa sekretarom da propust optuženog da žalbu na Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine podnese nadležnom telu Pretresnom veću ne daje ovlašćenje da odlučuje u pitanjima koja su članom 65(B) Pravilnika o pritvoru jasno dodeljena predsedniku.²⁵ Iako ima u vidu da je osnovna dužnost pretresnog veća ta da garantuje pravičnost postupaka koji se vode pred Međunarodnim sudom, Žalbena veće podseća na to da se pretresno veće može uključiti u preispitivanje neke administrativne odluke na osnovu svog inheretnog ovlašćenja da se stara o pravičnosti

²² *Nahimana i drugi protiv tužioca*, ICTR-99-52-A, Odluka po Zahtevu Hassana Ngezea za psihološki pregled, 6. decembar 2005. godine, str. 4.

²³ *Ngeze protiv tužioca*, ICTR-99-52-A-R, Odluka po zahtevima Hassana Ngezea od 15. aprila 2008. i 2. maja 2008. godine, 15. maj 2008. godine, str. 3–4.

²⁴ Relevantni deo pravila 65 Pravilnika o pritvoru glasi: Pritvorenik u svakom trenutku može zatražiti od predsednika da poništi bilo koju odluku sekretara donesenu u skladu s ovim pravilom (kurziv dodat).

²⁵ Podnesak sekretarijata, par. 16.

postupka tek pošto su iscrpena sva druga pravna sredstva.²⁶ S tim u skladu, činjenica da Statut ima primat nad Pravilnikom o pritvoru irelevantna je.

21. Konačno, što se tiče problema istovremenih nadležnosti, Žalbeno veće slaže se s procenom da je Pretresno veće, time što je prihvatilo da preispita Sekretarevu odluku od 29. septembra 2008. godine, implicitno dovelo do "dvostruk[e] nadležnost[i] za to pitanje".²⁷ Takva uporedna nadležnost za preispitivanje sekretareve odluke nespojiva je s inherentnim ovlašćenjem koje pretresno veće ima da garantuje pravičnost suđenja samo ako su sva raspoloživa pravna sredstva već iskorišćena. To znači da takva uporedna nadležnost predstavlja grešku u primeni prava.

V. DISPOZITIV

22. Iz navedenih razloga, Žalbeno veće **ODOBRAVA** podnesak Sekretarijata i **PONIŠTAVA** Pobjianu odluku.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

/potpis na originalu/

sudija Shahabuddeen,
vršilac dužnosti predsedavajućeg

Dana 9. aprila 2009. godine,
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]

²⁶ Odluka u predmetu *Krajišnik*, str. 3.

²⁷ Vidi Protivno mišljenje sudije Harhoffa, par. 13.